

PROTOKOŁ przesłuchania świadka.

Dnia 24. V. 1949. r. w Warszawie, Członek Głównej Komisji Badania Zbrodni Niemieckich w Polsce Mgr. Norbert Szuman działając z mocy Dekretu z dn. 10.11.1945 r. (Dz.U.R. P. Nr. 51, poz. 293), przesłuchał niżej wymienionego w charakterze świadka bez przysięgi - przy współudziale ^{Teresy Zollówny} ~~Andrzeja Janowskiego~~ jako protokółanta.

Po uprzedzeniu świadka o odpowiedzialności karnej za fałszywe zeznania i o treści art. 107, 115 k.p.k. - świadek zeznał co następuje:

Imię i nazwisko: - Odechawska Zofia z d. Malinowska
 Data i miejsce urodzenia: - 25. VII. 1921 r. Lublin
 Imiona rodziców: - Marian i Leontyna z d. Zakrewska
 Zawód ojca: - działacz społeczny
 Przynał. państw. i narod.: - polska
 Wyznanie: - rymsko-kat.
 Wykształcenie: - średnie
 Zawód: - studentka S.G.G.H. wydział rolny
 Miejsce zamieszkania: - ul. Krasickiego 31 m 2 - W-49
 Karalność: - niekarana.

Rybuch powstania warszawskiego 1944 r. zastał mnie w domu moim przy ul. Krasickiego 31. Do ostatnich dni sierpnia 1944 r. na terenie zamkniętych ulicami: Sienkowskiej, Puławskiej, Wilejskiej i al. Niepodległości był względny spokój. W ostatnich dniach sierpnia (daty nie pamiętam, ale wiem, że była to środa) rozpoczęło się systematyczne ostrzeliwanie tego terenu. W dzień "pierwszych króci na Mokotowie" rozpoczęło się ostrzeliwanie szpitala SS. "Libietan" przy ul. Goszczyńskiego. Od tego dnia regularnie odeszło pod

4-tej po poł. szpital ten był ostrzelany, a po paru dniach podnies jednego z ułotów zostało zbombardowane dotychczas jedno skrydło szpitala. Już pierwszego dnia „miał” szpital częściowo być ewakuowany w warunkach bardzo ciężkich. Przerwały nas były ostrzał z artylerii i karabinów na dystansach. Szpital był ewakuowany na ul. Miszyńskiego do kłostu SS. Franciszkańek, gdzie już poprzednio był zrobiony szpital, czy punkt opatrunkowy, pod opieką lekarzy, ówczesnych na ul. Belarckiego do tamtejszych bloków, gdzie także namni byli pod opieką lekarzy.

Poza tym zbrodni Niemieckich zadanych nie widziałem. Stwierdziłem tylko, że w pierwszych dniach powstania, Niemcy wpadli do domu przy ul. Puławskiej, gdzie była mechanikowa piekarnia p. Magieny i tu zastrzelili córkę p. Magieny - Annę. Był w domu tym zastrzelili jeszcze kogoś, nie wiem. Nie pamiętam, że domy od ul.

Belgijskiej, przy Puławskiej do ul. Bonifarskiej były wypalone. Widziałem to, gdy razem z oddziałem byłem na tym terenie. Nie można było się jednak zorientować, czy domy te uległy zniszczeniu podnies dniami wojennymi, czy też specjalnie były palone.

Stwierdziłem także od koleżanki (pseudonim „Gaba”), z którą spotykałem się w obozie koncentracyjnym w Stutthofie, że w dzień kapitulacji tj: dnia 27-go września przy wstąpieniu na ul. Dworkowej została rozstrzelana ludność wychodząca z kanałów. Wśród wojska znajdowała się także ludność cywilna. Gebie mieszka „Gaba”, nie wiem ale adres jej ma przypuszczalnie Barbara Mojżeszowa zam. obecnie przy ul. Odolewskiej 18, czy 20 u pp. Wilentowiczów.

Dnia 24-go września 1944r razem z plutonem por. Hacksa przystąpiłem z ul. Krasieckiego na ul. Śmiała, skąd dnia 26-go września wyszliśmy do kanału na ul. Belgijskiej wq Puławskiej. Ludność cywilna została jeniec na Mokotowie. O sposobie ewakuacji ludności cywil-

Zofia Malinowska - Odolewka

nej przez Niemców może udzielić bliższych informacji
p. Włodzimierz Łgocki zam. Krasickiego 20/22 i p.
Stefan Hileryński (adres¹⁰⁰ najbliższym może być dost-
tawczy).

Dnia 27. września 1944 roku zostałam wraz z plutonem
ogarnięta przez Niemców przy wyjeździe na ul. Belgijskiej
gdzie znaleźliśmy się po nieudanych próbach ucieczki
kanatem z Mokotowa. Niemcy zaproponowali nam na
miejsce zbiórki dla powstalców na ul. Różanej, jednak
zostaliśmy poprowadzeni al. Niepodległości, Ractawicką
na Fort Mokotowski. Stąd razem z innymi zostałam
przewieziona do oboju przejściowego w Pniewkowie. Ldno-
ni do oboju sili piechoty.

Na tym protokół zakończono i odejtao.

Zofia Malinowska - Odchowska

[Signature]

Opisania:

str. 1-za + 5 od góry: skreślono: „Andrzeja Janowskiego”, nadpisano: „Tęczyński”

str. 3-cie nr 3 - „ - : nadpisano: „jego”

Świadek Zofia Odchowska składa dodatkowe zeznanie,
po przypomnieniu mu odpowiedzialności ze festywe zeznania
Następnego wieczoru po przywiezieniu mnie wraz z innymi
kobietami - internkami z oddziałów powstających do
Pniewkowa, gdzie ponownie umieszczono nas we woj-
kowym oddziale tego oboju, mnie wraz z innymi
innymi kobietami - internkami wyjeżdżono z tego oboju
przewieziono transportem z ludnością cywilną z oboju
w Pniewkowie, do oboju koncentracyjnego w Stutthofie.
Skład powrócił się na przyjeździe von den Bacha o
traktowaniu nas jako jeńców wojennych, nie dających
opowieści wagom, wypadano nas z niego przy wyjściu
kolejnymi wagonami i zaprowadzono do t. 21: „Starego oboju”
w Stutthofie. Razem było nas 40 kobiet czterdziestu kobiet
- internkami, z tym jedną z towarzyszek w dwudziestym wie-
siku życia. W tym „Starym oboju” nie pracowałyśmy,
jedynie podlegałyśmy ogólnemu rozporządzeniu oboju kon-

centracyjnego i podlegaliśmy bezpośrednio władzy administracji SS. Kilkakrotnie przez wybrane delegacje doprowadzaliśmy się u władz obornych, przedstawiając nas do oborn dla jeńców wojennych. Jednakże bez skutku. Po 6-ciu tygodniach odebrano nam nasze mundury wojenne, wydano rozkazem że nie obornowe paszaki i przeniesiono do obozu węgla oborn koncentracyjnego i dotychczas nas do bloku więźniów cywilnych - kobiet. Tak, jak dzisiaj się to poprzednio w obozu oborn, tak po przeniesieniu nas do obozu węgla, ten w więźniach stopni, aufseherki, kapo, blokowe gromiły nam często selekcję, wystawianiem do krematorium, bunkra, i bity nas. W oborn przed selekcją, w celu wyskanka dodatków żywnościowych, ujęci z nas zgłoszono się do pracy.

Na tym protokół zakończono i odczytano.

10/10/44
 Jypia Malinowska - Odechowska.

Protokolowała:
 Jenesa Zollnowo.